

REFERAT Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025 d. 01-12-2025

Mødedato Mandag d. 01. december 2025 kl. 16:30

Mødested MENY, Bygaden 34, 4070 Kirke Hyllinge

Mødedeltagere Jens K. Jensen (Afbud), Klaus Kristiansen, Susanne Borup, Bente Blumensaat (Afbud), Grethe Nørtoft Saabye, Lis Vedel

Indholdsfortegnelse

EKL - Godkendelse af dagsorden.....	3
EKL - Drøftelse med butikschef Michael Bjerre Ascanius, MENY Kirke Hyllinge.....	4
EKL - Orientering december 2025.....	5
EKL/TMB - Orienteringssag vedrørende klima i dagsordenspunkter.....	6
EKL/TMB - Principvedtagelse af omlægningsplan.....	8
EKL/KFT/SSÆ/TMB/BU/JAI - Forventet regnskab 3 - 2025.....	12
EKL - Eventuelt.....	16
EKL - Godkendelse af referat.....	17

Punkt 1: EKL - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Punkt 2: EKL - Drøftelse med butikschef Michael Bjerre Ascanius, MENY Kirke Hyllinge

25-008995

Beslutning

Indstillingen tiltrådt

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Resumé

Butikschef Michael Bjerre Ascanius vil fortælle om MENY i Kirke Hyllinge, butikkens samarbejde med Lejre Kommune på beskæftigelsesområdet samt omkring detailhandelsudviklingen generelt og i lokalområdet.

MENY i Kirke Hyllinge har i 2025 vundet Lejre Kommunes rummelighedspris.

Der er afsat en halv time til drøftelserne.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at drøftelserne tages til efterretning.

Punkt 3: EKL - Orientering december 2025

24-007873

Beslutning

Taget til efterretning

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Resumé

A. Status på fjernvarme i Lejre by

Lejre By Fjernvarme A.m.b.a indsendte et projektforslag om fjernvarme i Lejre By til behandling hos Lejre Kommune i maj 2025. Projektforslagets datagrundlag i forhold til varmegrundlag var ikke trukket umiddelbart op til ansøgningen. Administrationen undersøgte konverteringsgrundlaget for fjernvarme. Undersøgelsen viste, at konverteringsgrundlaget var noget mindre end forudsat i projektforslaget. Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling og Udvalget for Trafik, Miljø & Byggeri blev forelagt dette ved et fælles møde den 2. september 2025 og vurderede, at det er vigtigt, at datagrundlag er retvisende og besluttede, at projektforslaget for fjernvarme i Lejre by udarbejdet af EON skal opdateres i forhold til nyeste data om varmegrundlaget, før det kan realitetsbehandles.

Lejre Kommune modtog den 9. oktober 2025 en mail fra bestyrelsen for Lejre By Fjernvarme A.m.b.a. om, hvad dette betyder for projektet. Bestyrelsen har været i dialog med EON, som meddeler, at en opdatering af projektforslaget vil koste 243.600 kr. Bestyrelsen konstaterer på denne baggrund, at der ikke vil blive udarbejdet et opdateret projektforslag, og at projektet sættes på hold indtil generalforsamlingen i foråret 2026, hvor der træffes endelig beslutning om, hvad der skal ske med Lejre By Fjernvarme A.m.b.a. og projektforslaget for fjernvarme.

B. Evaluering af Klimauge 2025

I år var det femte gang, der blev afholdt Klimauge i Lejre Kommune. I Lejre Kommunes nye Klimaplan 2025, handling 6.1, indgår en årlig Klimauge. Formålet med Klimaugen er at sikre involvering, koordinering og formidling af klimaomstillingen. Gennem Klimaugerne kan Lejre Kommune fremme engagement, viden, netværk og synliggøre konkret klimaomstilling i landsbyer og småbyer.

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling besluttede den 7. april 2025, sag nr. 5, at Lejre Kommune skulle afholde Klimauge i 2025 fra den 5. - 13. september. I forbindelse med årets Klimauge har borgere, foreninger og virksomheder kunnet søge op til 7.800 kr. til et klimaarrangement. I år var tre temaer udvalgt og klimaarrangementer, der understøttede disse temaer havde en fordel i vurderingen af ansøgninger. Temaerne var: A) Klimahandling i fællesskab, B) Landskab, natur og klima, C) Børn, unge og klimaomstilling. Alle temaer var repræsenteret i ansøgningerne til Klimaugepuljen.

Samlet set har lokale arrangører under Klimaugen 2025 opnået tilsagn for 90.020 kr. fordelt på 12 arrangementer med en geografisk spredning på tværs af hele Lejre Kommune (Bilag 1). Af de 106.700 kr. i puljen, er der dermed 16.680 kr. til rest.

Dertil kommer en række klimaarrangementer, som ikke har søgt støtte samt Lejre Kommunes egne klimaarrangementer. I alt var der 29 arrangementer på programmet, heraf forløb nogle arrangementer over flere dage.

Mange af kommunens folkeskoler deltog i Klimaugen 2025. På blandt andet Trællerupskolen og Firkløverskolen var samtlige klassetrin involveret i Klimaugen. På Allerslev Skole, Bramsnæsrigskolen, Kirke Hyllinge Skole, Hvalsø Skole og Trællerupskolen havde man besøg af unge afrikanske scenekunstnere, der satte fokus på klimaet. Flere af kommunens folkeskoler holdt åbent hus-arrangementer, som inviterede familie og borgere fra lokalområdet til en præsentation af, hvad der var blevet arbejdet med i ugens løb.

Lejre Kommune stod for to fyrtårsarrangementer, der understøtter Klimaplan 2025 og Affaldsplanen. Arrangementet 'Det er i dag et vejr' med vejrvært Nina Bendixen. Arrangementet blev afholdt på Herslev Bryghus og omfattede fællesspisning, fællessang og foredrag om vejret og klimaforandringer. Derudover inviterede Lejre Kommune til 'Tekstilfest' i Domus Felix til en fejring af det tøj, der allerede findes. Gennem en syworkshop, syfixere fra den lokale repair café og tøjbyttemarked fik gammelt tøj nyt liv med genbrug, reparation og kreativ upcycling.

Bilag

Bilag 1 - Støttede arrangementer under Klimaugen 2025

Punkt 4: EKL/TMB - Orienteringssag vedrørende klima i dagsordenspunkter

25-007675

Beslutning

Indstillingerne anbefales

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Resumé

Som led i budgettet for 2025 - 2028 blev der afsat midler til arbejdet med klimavurdering i de politiske sager. I denne sag orienteres om det indledende arbejde med at vurdere klimapåvirkningen i sagsfremstillinger.

Det anbefales, at klimavurdering af dagsordenspunkter indføres gradvist. I første halvår af 2026 vil administrationen primært klimavurdere kommunens egne bygge- og anlægssager af en vis størrelse samt sager, der er tæt knyttet til klimaplanen.

Det anbefales desuden, at klimavurderinger i sagsfremstillinger præsenteres under en selvstændig overskrift, som benævnes: "Vurdering af klimapåvirkning".

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at 'Vurdering af klimapåvirkning' fremover vil fremgå som selvstændig overskrift i relevante dagsordenspunkter
2. at orienteringen om arbejdet med klima i dagsordenpunkter tages til efterretning.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Som led i budgettet for 2025 - 2028 blev der afsat midler til arbejdet med klimavurdering i de politiske sager. Lejre Kommune har fra august 2025 ansat en klimaanalytiker til at udvikle model for klimavurderinger og foretage klimavurderinger i politiske sager. På den baggrund er der i efteråret 2025 igangsat et udviklingsarbejde omkring klimavurderinger. Der er indledningsvist foretaget screening af de politiske sager fra første halvår 2025 for at få et indtryk af, hvilke sager der er relevante samt kortlægge omfang og dilemmaer i arbejdet med klimavurderinger.

Screeningen har givet nogle vigtige indsigter. I 35 af 170 screenede sager (cirka 20 %) var det relevant at foretage en klimavurdering. Sager er relevante at klimavurdere, hvis de omhandler for eksempel et projekt, en plan, en ændret praksis eller en tilladelse, hvormed der sker en ændret udledning af klimagasser. De ikke-relevante sager har ingen eller en marginal klimapåvirkning, eller også er sammenhængen mellem sagen og klimapåvirkningen for usikker.

Ud af de relevante sager havde cirka to tredjedele et negativt klimaaftryk, mens cirka en tredjedel havde et positivt klimaaftryk. Sagerne faldt indenfor en bred vifte af sektorer; fra byggeri og anlæg over indkøb og affald til energi og mobilitet. Tilsvarende rangerede klimapåvirkningen fra småbyggerier med begrænset påvirkning til store planer for råstofudvinding og spildevandsanlæg med betydelig klimapåvirkning. Endelig indgik både beslutnings- og orienteringssager i de 20 % relevante sager.

Administrationen forbereder en temadrøftelse for Kommunalbestyrelsen i 2026, hvor muligheder og dilemmaer indenfor klimavurdering af dagsordenspunkter præsenteres. Her kan Kommunalbestyrelsen drøfte ønsker og implementering, herunder form, detaljeniveau, og hvordan klimapåvirkningen kan indgå i beslutningsprocessen.

Frem mod temamødet igangsætter administrationen klimavurderinger af dagsordenspunkter. I opstartsfasen fokuserer administrationen primært på kommunens egne bygge- og anlægssager af en vis størrelse samt sager, der er tæt knyttet til klimaplanen.

Klimavurderingen præsenteres så vidt muligt som beregninger. Screeningen tydeliggjorde dog, at der er stor forskel på, hvordan det er muligt at klimavurdere og -optimere en sag. Det afhænger blandt andet af projektets modenhed,

datagrundlaget i den givne branche og forudsigeligheden af sagens konsekvenser. I nogle sager er det således hensigtsmæssigt, at klimavurderingen præsenteres som en prosatekst uden beregninger.

Klimavurderingen af relevante sager præsenteres i dagsordenspunktet under den selvstændige overskrift "Vurdering af klimapåvirkning". Overskriften fremgår kun i sager, hvor der er foretaget en vurdering af klimapåvirkningen.

Administrationens vurdering

Administrationen anbefaler, at klimavurdering af dagsordenspunkter indføres gradvist.

I første halvår af 2026 klimavurderes primært bygge- og anlægssager og sager med stor tilknytning til klimaplanen. Her er datagrundlaget størst, og de relevante brancher er mere vant til at levere klimadata sammenlignet med andre områder.

Ved en temadrøftelse medio 2026 kan Kommunalbestyrelsen drøfte praksis for klimavurderinger af dagsordenspunkter, hvorefter administrationen fremlægger en beslutningssag med et forslag til det videre arbejde.

Administrationen anbefaler endvidere, at klimavurderingerne fremover formidles under selvstændige overskrifter i sagsfremstillinger, og at denne overskrift kun fremgår for de sager, der klimavurderes.

Økonomi og finansiering

Administrationen vurderer, at sagen ikke har økonomiske konsekvenser for Lejre Kommune.

Punkt 5: EKL/TMB - Principvedtagelse af omlægningsplan

25-008291

Beslutning

Indstillingerne anbefales.

For stemte: Grethe Saabye (C) og Susanne Borup (F) - i alt 2

Undlod at stemme: Klaus Kristiansen (I) - i alt 1

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Resumé

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne fået ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale grønne treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen for at sikre god økologisk tilstand i vandmiljøet.

Lejre Kommune ligger i hovedvandoplandet Isefjord-Roskilde Fjord og har sammen med den lokale treparts øvrige 19 kommuner, Danmarks Naturfredningsforening, Landbrug & Fødevarer og Naturstyrelsen, udarbejdet en fælles plan for omlægning af landbrugsjord i hovedvandoplandet. Områderne i planen er udpeget, fordi de rummer et potentiale for at tilbageholde kvælstof (miljøindsats) og CO₂ (klimainsats).

Med denne sag forelægges den del af planen, der omfatter arealer i Lejre Kommune til principvedtagelse. Med principvedtagelsen tilslutter kommunen sig at arbejde videre med de områder, planen udpeger.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at omlægningsplan for Lejre Kommune godkendes
2. at der arbejdes videre med at realisere omlægning i de udpegede områder

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale grønne treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen for at sikre god økologisk tilstand i vandmiljøet.

Kommunalbestyrelsen udpegede på møde den 27. januar 2025 to repræsentanter til den lokale grønne trepart for Isefjord og Roskilde Fjord. Ved trepartens første møde den 26. februar 2025 blev Lejre Kommune valgt som formandskommune for en periode frem til midten af den kommende valgperiode.

Den Lokale Grønne Trepert for Isefjord og Roskilde Fjord

Formålet med den lokale trepart er at planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor hovedvandoplandets geografiske område.

Den lokale trepart er et samarbejdsorgan, som skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs, og er altså ikke en myndighed. Den lokale grønne trepart for Isefjord og Roskilde Fjord og de 20 oplandskommuner er forpligtede til løbende at opdatere omlægningsplanerne, så de altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene.

Den lokale grønne trepart har udarbejdet et følgebrev og aftalenotat til at ledsage sagsfremstillingerne i kommunerne. Formålet er at give indblik i arbejdsprocessen og overvejelserne bag omlægningsplanen for Hovedvandopland Isefjord og Roskilde Fjord.

Følgebreve og aftalenotat fremgår som bilag 1.

Omlægningsplanens godkendelse

Kommunalbestyrelser og byråd skal senest i december 2025 principvedtage den del af omlægningsplanen, der ligger inden for kommunegrænsen.

Bilag 2 forklarer mere generelt, hvad en omlægningsplan er.

Den samlede omlægningsplan for hele hovedvandoplandet er vedlagt som bilag 3.

Områder og målopfyldelse for Lejre Kommune er udtrukket i særlig rapport fra IT-systemet MARS og fremgår af bilag 4. Af rapporten fremgår, hvorledes Lejre Kommune bidrager til det nationale mål, og hvilke stadier projekterne er i.

Lejre Kommunes omlægningsplan bidrager samlet set med 73 T kvælstof til det samlede nationale mål på 12.959 T kvælstof. Af de 73 T kvælstof stammer 3 T fra projekter med etablerings- eller forundersøgelsestilsagn. De resterende 70 T er indtegnede potentialer, der skal arbejdes videre med.

Rapporten viser en tilsvarende opgørelse over lavbundsindsatsen. Her bidrager Lejre Kommunes omlægningsplan med 584 ha lavbundsprojekter til det samlede nationale mål på 140.000 ha. Af de 584 ha stammer 57 ha fra projekter med etablerings- og forundersøgelsestilsagn. De resterende 527 ha er indtegnede potentialer, der skal arbejdes videre med.

Lejre Kommune har udpeget 146 ha med naturpotentialer og 63 ha med potentialer for skovrejsning.

Med principvedtagelsen af omlægningsplanen tilslutter Lejre Kommune sig at arbejde videre med de udpegede potentialer (skitseprojekterne) i den dynamiske omlægningsplan. Principvedtagelsen er derfor ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med de potentialer, omlægningsplanen peger på. Der arbejdes videre med indsatsen ud fra de principper, som den lokale trepart har udarbejdet.

De øvrige 19 kommuner i den lokale grønne trepart behandler ligeledes tilsvarende sager vedrørende projekter i deres respektive kommuner. Kommunernes samlede omlægningsplaner bidrager til en fuldt dækkende omlægningsplan for hele hovedvandoplandet.

Trepartens principper

Den lokale trepart for Isefjord og Roskilde fjord har udarbejdet følgende principper for arbejdet:

Der udpeges arealer med lav kvælstofbindingseffekt og stor kulstofbindingseffekt, og hvor der kan opnås synergier/multifunktionalitet og større sammenhængende arealer for mere natur.

Det er besluttet at arbejde efter følgende metoder:

Alle virkemidler tages i brug, lodsejere inddrages, der er fokus på fremdrift, og der arbejdes med overordnede udpegninger.

Principperne fremgår af bilag til Omlægningsplanen (bilag 3)

Planen er verificeret af SGAV og opfylder mål

For at planen opnår målopfyldelse, skal den leve op til kravene til indsatsbehov for et samlet Kattegat Nordsjælland og for de 5 delvandoplande for sig: Isefjord Indre, Isefjord Ydre, Roskilde Fjord Indre, Roskilde Fjord Ydre og Kattegat Nordsjælland.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 6. november 2025 verificeret omlægningsplanen for Hovedvandopland Isefjord og Roskilde Fjord og har bemærket, at omlægningsplanen bidrager til opfyldelse af indsatsbehovet i den omfattede kystvandgruppe Kattegat Nordsjælland.

SGAV vil, som et led i den kommende statusafrapportering til departementet i Ministeriet for Grøn Trepart, videregive følgende oplysninger om den samlede omlægningsplan:

Omlægningsplanen bidrager til opfyldelse af indsatsbehovet i kystvandgruppen Kattegat Nordsjælland. Effekten er opgjort i MARS og vurderes plausibel. Indsatsbehovet er opfyldt både med og uden projekterne Jyllinges Grønne Ring, Tornhøj, Maglemose Ådal ydre, Boserup Kilen, Gundsømaglekilen, Gadstrup skov, Gulddysse Skov og Himmelev skov i Roskilde Kommune, som det er oplyst, at der udestår enighed om i treparten. I øvrigt forventes der at komme flere minivådområder med i omlægningsplanen senere i 2025 eller 2026, idet det oplyses, at SEGES har vurderet et potentiale for minivådområder på 170,8 ton N, hvoraf omlægningsplanen pt. indeholder ca. 10 ton N. Omlægningsplanen har fokus på både kvælstof, lavbund, skovrejsning og natur. Der er planlagt mange både større og mindre projekter. Fx er der

planlagt et større ansøgt lavbundsprojekt Enge ved Kobbel Å på 649 ha og et undersøgelsesområde ved Lammefjord – Odsherred på 3.700 ha, hvor der udføres helhedsanalyse med Holbæk Kommune mhp. at udpege konkrete løsningsforslag til virkemidler.

Lodsejerinvolvering og kommunikation

De 20 kommuner har hver især kommunikeret med deres borgere og lodsejere om planen.

I Lejre Kommune er der afholdt borgermøde, landbrugskonference, lodsejerworkshop, sendt orienteringsbrev til alle med over 2 ha og senere - efter den lokale treparts anbefaling af omlægningsplanen - er der sendt orienteringsbreve til alle, der ejer jord i de udpegede områder.

Der har løbende været dialog med interesserede lodsejere om mulige omlægningsprojekter. Flere af skitseprojekterne i omlægningsplanen i Lejre Kommune afspejler resultatet af de lokale dialoger og ønsker fra pågældende lodsejer.

Lodsejere, der er interesserede i at høre mere, eller ønsker at bidrage med arealer til omlægning, kan benytte sig af åbent hus arrangementer. Det første blev afholdt den 13. november 2025.

Lejre Kommunes hjemmeside om lokal trepart opdateres løbende.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle trepartens 20 kommunalbestyrelser/byråd, publicerer Lejre Kommune (som formandskommune) den samlede omlægningsplan i MARS. Publiceringen betyder, at tallene for målopfyldelse i omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelige i systemet. Når alle kommuner har principvedtaget omlægningsplanerne i byråd og kommunalbestyrelser, sender Lejre Kommune trepartens samlede vedtagne omlægningsplan for Hovedvandopland Isefjord og Roskilde Fjord til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Fristen er den 16. januar 2026.

Fremadrettet skal kommunerne samarbejde med den lokale trepart og sikre en løbende opdatering af omlægningsplanerne. Sideløbende arbejder Lejre Kommune sammen med lodsejerne om at udvikle og ansøge projekter i områder udlagt til omlægning, så planen kan realiseres. Herunder øvrig myndighedsbehandling.

Udtalelser

Trepartens anbefalinger til Kommunalbestyrelsen

De 20 kommuner, Danmarks Naturfredningsforening og Naturstyrelsen anbefaler den samlede omlægningsplan til vedtagelse i de respektive kommunalbestyrelser/byråd.

Alle parter tilslutter sig aftalenotatet. Landbrug & Fødevarer er enig i omlægningsplanen i 19 ud af 20 kommuner. Der er otte konkrete projekter i Roskilde Kommune, som Landbrug & Fødevarer ikke kan anbefale. Derfor kan Landbrug & Fødevarer ikke anbefale Roskilde Kommunes omlægningsplan, og dermed ikke anbefale den samlede omlægningsplan.

Treparten opfordrer parterne og Roskilde kommune, til at gå i dialog om de specifikke områder, der er uenighed om.

Uanset om de områder, der er på tale, er med eller ej, lever omlægningsplanen op til målopfyldelse.

Udtalelser fra lodsejere

Siden Kommunalbestyrelsen besluttede at prioritere arbejdet med udtagning af lavbundsjord, har Lejre Kommune været i dialog med lodsejere om konkrete projekter. Der er en positiv interesse fra flere lodsejere om at indgå i projekter, der kan gavne natur og miljø. Der er også lodsejere, der er bekymrede for, hvad omlægningen af landbrugsjorde kommer til at betyde for deres jorde. Administrationen har iværksat orientering og inddragelse for at give viden og understøtte projektrealisering.

Administrationens vurdering

Administrationen har udpeget 47 skitseprojekter, hvor det er vurderet, at der er potentiale for at reducere kvælstofudledning, udtage kulstofrige lavbundsjorder, etablere mere skov og skabe bedre sammenhæng i naturen. Der er især fokuseret på ådale.

Mange lodsejere har været i dialog med administrationen om mulighederne for omlægning, men der er også mange lodsejere, der endnu ikke har været i direkte kontakt med kommunen om potentialerne for omlægning. Alle berørte lodsejere har fået tilsendt digital post om, at de har jord, der er en del af omlægningsplanen.

Omlægningsplanen er dynamisk, og vil løbende blive justeret på baggrund af lodsejerdialog og konkrete forundersøgelser. Det er dog vigtigt, at der udpeges nye arealer, hvis nogle arealer falder bort, så det samlede kvælstofmål for Kattegat til stadighed kan opnås.

Omlægningsplanens klimapåvirkning

Administrationen har vurderet klimapåvirkningen af omlægningsplanen. Samlet set rummer omlægningsplanen potentialer til at bidrage med en CO₂e-reduktion på 7.200 ton. Det svarer til 9 %-point af de 70%, som Lejre Kommune skal reducere sin CO₂-udledningen med i 2030, jævnfør klimaplanen. Målet for CO₂-reduktion for arealanvendelse i Lejre Kommunes klimaplan er 5.200 ton i 2030 og 11.300 ton i 2045. Det er usikkert, om alle projekter kan etableres inden 2030. Beregningerne er foreløbige og vil kunne kvalificeres i takt med, at skitseprojekterne modnes, og datagrundlaget udvikles. Se mere om baggrunden for beregningerne af omlægningsplanens klimapåvirkning i bilag 5.

Økonomi og finansiering

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved denne beslutning.

Det fortsatte arbejde med at nå mål i grøn trepart kan have omkostninger for Lejre Kommune. Konkrete projekter vil blive forelagt til beslutning. Kommunalbestyrelsen har med budget 2026 afsat 0,5 mio. kr. til skovrejsning, der kan bidrage til opfyldelsen.

Bilag

Bilag 1 - Anbefaling og aftalenotat 04-11-2025

Bilag 2 - Hvad er en omlægningsplan

Bilag 3 - Omlægningsplan 04-11-2025

Bilag 4 - Lejre Mars rapport - opdateret 24. november.pdf

Bilag 5 - klimavurdering

Punkt 6: EKL/KFT/SSÆ/TMB/BU/JAI - Forventet regnskab 3 - 2025

25-003110

Beslutning

Indstillingerne anbefales indenfor udvalgets område.

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Resumé

Forventet regnskab 3 - 2025 giver et billede af Lejre Kommunes økonomiske status i 2025, inklusive en beskrivelse af de nuværende økonomiske udfordringer i forhold til det totale regnskabsresultat.

Hovedkonklusionen på Forventet regnskab 3 er, at der overordnet set er styr på udgiftsudviklingen på alle områder. Der forventes mindreforbrug på en række områder, hvor de største er:

- Servicerobusthedspuljen 9,2 mio. kr.
- Det specialiserede børneområde 11,2 mio. kr.
- Ældreområdet 9,4 mio. kr.
- Skoleområdet 3,2 mio. kr.

Der forventes merudgifter på enkelte områder, hvor de væsentligste er:

- Specialundervisningsområdet er fortsat presset, og der forventes et merforbrug på 4,2 mio. kr. Der søges om at finansiere 1,9 mio. kr. via områdets eget mindreforbrug, hvilket reducerer det forventede samlede merforbrug på specialundervisningsområdet til 2,3 mio. kr.
- Beskæftigelsesområdet forventer fortsat merforbrug, som er sammensat af forsørgelsesydelse som kontanthjælp, sygedagpenge, fleksjob og førtidspension. Området forventes at have et merforbrug på 4,2 mio. kr.
- Kommunens sociale tilbud Bramsnæsvig forventer et merforbrug på 3,3 mio. kr.

Samlet set er der en forventning om mindreforbrug på 43 mio. kr. på driften. Heraf er de 10,5 mio. kr. på områder uden overførselsadgang, og 32,5 mio. kr. er på områder med overførselsadgang.

I Forventet Regnskab 3 forventes mindreforbrug på 131,8 mio. kr. på anlægsprojekterne. Dette indebærer en forventning om, at der afholdes udgifter på 164,7 mio. kr. i 2025. Der er dog usikkerhed om, hvorvidt dette beløb fuldt ud kan realiseres.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Forventet regnskab 3-2025 godkendes.
2. at administrative budgetkorrektioner (omplacering mellem bevillinger, som samlet går i 0), jf. bilag 2, godkendes.
3. at tillægsbevillinger på netto -2.795.162 kr. i 2025 og 2.402.646 kr. i 2026, 674.707 kr. i 2027, 105.121 kr. i 2028, -19.894 kr. i 2029, og -19.894 kr. i 2030 jf. bilag 3, godkendes.
4. at mindreforbruget på bevillingen det specialiserede børneområde finansierer merforbrug på konto 6 samt 2 ekstra årsværk på i alt 2.600.000 kr. i 2026 og frem jf. notat vedr. sagspres på det specialiserede børneområde, bilag 7.
5. at der gives en tillægsbevilling vedrørende merforbrug på rottebekæmpelse på 2.500.000 kr. i 2025 mellemfinansieret af kassebeholdningen og efterfølgende finansieret af rottebekæmpelsesordning de kommende år.
6. at der gives en samlet tillægsbevilling vedrørende merforbrug på Beskæftigelsesområdet på 4.200.000 kr. i 2025 finansieret af kassebeholdningen.
7. at indtægtsbevilling på 12.000.000 kr. vedr. efterregulering af ejendomsskatter for 2021 - 2023 godkendes.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Forventet regnskab 3 for 2025 omfatter alle kommunens udgiftstyper såvel drifts- og anlægsudgifter som indtægter, renter og lån.

Nedenstående tabel 1 viser et forventet årsresultat på 44 mio. kr. på de skattefinansierede driftsområder og et merforbrug på 1,0 mio. kr. vedrørende de brugerfinansierede områder efter vedtaget Forventet regnskab 3.

Tabel 1: Forventet årsresultat for Lejre Kommune 2025

Resultatopgørelse (mio. kr.)	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Korrigeret budget efter vedtaget FR3-25	Forventet regnskab 2025	FV. regnskabsafvigelse i forhold til:	
					Merforbrug = +	Mindreforbrug = -
					Korr. budget	Korr. budget efter vedtaget FR3-25
Indtægter	-2.227,8	-2.216,2	-2.216,2	-2.228,2	-12,0	-12,0
Skattefinansierede nettodriftsudgifter	2.049,6	2.086,9	2.082,9	2.038,9	-48,0	-44,0
Brugerfinansierede udgifter	-5,0	-5,2	-5,2	-4,2	1,0	1,0
Anlægsudgifter	99,1	296,5	296,5	164,7	-131,8	-131,8
Køb og salg af grund og bygninger	0,0	9,2	9,2	6,8	-2,4	-2,4
Optagne lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renter	5,0	5,7	5,7	4,4	-1,3	-1,3
Afdrag på lån	39,2	39,2	39,2	39,6	0,3	0,3
Balanceforskydninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kasseopbygning	39,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udgifter i alt	2.187,9	2.432,3	2.428,3	2.250,1	-182,2	-178,2
Likviditetsunderskud (+)						
Likviditetsoverskud (-)	-39,9	216,1	212,1	21,9	-194,2	-190,2

Hovedresultaterne i Forventet regnskab 3 for 2025 er:

- De skattefinansierede nettodriftsudgifter udviser et samlet mindreforbrug på 44 mio. kr. sammenlignet med det korrigerede budget efter vedtaget FR3.
- Området finansieret af brugerne (renovation og rottebekæmpelse) viser et merforbrug på 1 mio. kr.
- Anlægsudgifterne forventes at beløbe sig til 171,5 mio. kr. i 2025. Dette tal inkluderer både projekter overført fra 2024 og udgifter, der forventes overført til 2026 samt køb og salg af grunde og bygninger.
- På afdrag på lån forventes et merforbrug på 0,3 mio. kr.
- På renter forventes et mindreforbrug på 1,3 mio. kr.
- På indtægter forventes merindtægter på 12 mio. kr. som følge af efterregulering af ejendomsskatter for perioden 2021 til 2023.
- Der forventes et likviditetsunderskud (kasseforbrug) på 21,9 mio. kr.
- Kasseforbruget i 2025 forventes at blive godt 190 mio. kr. lavere end budgetteret, hvilket i høj grad skyldes, at anlægsudgifterne forventes at blive lavere end det korrigerede budget.

Forventninger til årsresultatet fordelt på politikområder fremgår af bilag 1, hvor der også er detaljerede forklaringer opdelt efter udvalgsområder. I denne sagsfremstilling er kun kort medtaget de væsentligste forklaringer. Der henvises til bilag 1 for en nærmere beskrivelse af de enkelte områder.

I nedenstående beskrives væsentlige afvigelser i Forventet regnskab 3.

Drift

De samlede driftsudgifter skønnes at udgøre 2.038,9 mio. kr. i forhold til korrigeret budget på 2.082,9 mio. kr. inklusive budgetkorrektioner og ansøgte tillægsbevillinger. Det er 44 mio. kr. under det korrigerede budget.

Forventningerne til regnskab 2025 viser mindreforbrug eller budgetoverholdelse på alle udvalgsområder i Lejre Kommune – med undtagelse af Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration.

Der skal særligt peges på et mindreforbrug på 10 mio. kr. på det specialiserede børneområde, 1,2 mio. kr. i Familiehuset, 3,2 mio. kr. på skoleområdet samt 9,4 mio. kr. på Velfærd og Omsorgsområdet. Specialundervisningsområdet er fortsat udfordret, og der forventes et merforbrug på 2,3 mio. kr. efter vedtagelse af Forventet Regnskab 3.

Det specialiserede børne- og ungeområde og specialundervisning

På det specialiserede børne- og ungeområde inklusive Familiehuset forventes et større mindreforbrug på i alt 11,2 mio. kr. i forhold til korrigeret budget, inklusive budgetkorrektioner og tillægsbevilling, sammenlignet med forventningen pr. 31. maj 2025 på 10,2 mio. kr.

Der forventes et mindreforbrug på 10 mio. kr. på det specialiserede børneområde. Mindreforbruget skyldes færre anbragte børn og unge på anbringelsesområdet end budgetteret, færre forebyggende foranstaltninger end budgetteret, færre ungdomskriminalitetsager og ligeledes færre i særlige dagtilbud end det, der har været budgetteret med. Mindreforbruget er 2,0 mio. kr. højere end ved forventningen pr. 31. maj 2025, og skyldes hovedsageligt færre anbringelser samt færre ungdomskriminalitetsager.

Ligeledes forventes et mindreforbrug på Familiehuset på i alt 1,2 mio. kr., der skyldes vakante stillinger og besatte stillinger, der ikke har fuld effekt i år, men forventes med fuld effekt næste år.

I Forventet Regnskab 3 fremlægges notat, der beskriver forslag til budgetkorrektioner på 1,2 mio. kr. i 2025 og 2,6 mio. kr. i 2026 og overslagsår jf. bilag 8. Budgettilpasningen skal sikre balance mellem budget og faktisk lønudgift i 2025 og frem, samt fastholde den forebyggende effekt af investeringsstrategien og imødekomme stigende krav til kvalitet og rettidighed i sagsbehandlingen ved at opnormere med 2 årsværk fra 2026. Der lægges op til, at budgettilpasningen finansieres inden for den eksisterende budgetramme – både i 2025 og i overslagsårene – uden behov for yderligere bevillinger.

Ved Forventet regnskab 2 var der et forventet merforbrug på 3,5 mio. kr. på specialundervisning. På nuværende tidspunkt forventes et merforbrug på 4,2 mio. kr. Det forventede merforbrug skyldes dels et højere elevtal på Firkløverskolen, et overført merforbrug fra 2024 og flere betalinger for eksterne tilbud. Der søges om at finansiere 1,9 mio. kr. via skoleområdet eget mindreforbrug, hvilket reducerer det forventede samlede merforbrug til 2,3 mio. kr.

Velfærd og Omsorg

På politikområde Velfærd og Omsorg forventes et mindreforbrug på 9,4 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Det skyldes primært mindreforbrug på visitationen, genoptræning, Sundhed og Forebyggelse, SSH- og SSA elever samt fællesudgifter CVO.

På Hvalsø Plejehjem forventes et merforbrug på 2,3 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Plejehjemmet har over en årrække oparbejdet et betydeligt underskud på trods af strukturerede og målrettede forsøg på at overholde budgettet. I 2025 kan de ekstraordinære udgifter primært henføres til et højt antal langtidssygemeldinger, hvor fraværet har måttet dækkes af eksterne vikarer. Som et mindre plejehjem har Hvalsø Plejehjem desuden begrænsede muligheder for at opnå de stordriftsfordele, som de større plejehjem kan udnytte.

Der ansøges derfor om, at det forventede merforbrug på 2,3 mio. kr. finansieres af uforbrugte midler på bevillingerne Visitation og Fællesudgifter med henholdsvis 1,5 mio. kr. og 0,8 mio. kr.

På Genoptræning, Sundhed og Forebyggelse forventes et mindreforbrug på 2,0 mio. kr., da der endnu kun har været få specialiserede neuro-rehabiliteringsforløb samt rest af overført mindreforbrug fra sidste år. Samtidig har der været vakance på demenskoordinator, forebyggende sygeplejersker og brobygger.

Kommunale dagtilbud og selvejende institutioner

På kommunale og selvejende institutioner forventes et samlet merforbrug på 1,0 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Der er fire dagtilbud, hvor der forventes et større merforbrug, som ikke realistisk kan afvikles over de kommende år. Derfor søges der budgetomplaceret 3,4 mio. kr. fra Fællesudgifter dagtilbud og demografikontoen til henholdsvis Børnehuset Fjordly, Lærkereden, Møllebjerghave og Tusindfryd.

Der er igangsat tiltag, men den økonomiske effekt slår først fuldt igennem fremadrettet og kan derfor ikke rette op på det eksisterende merforbrug.

Derudover kompenseres Lærkereden og Ejby Børnehus for dobbeltledelse/karens i forbindelse med lederskifte, så denne overgang ikke reducerer den pædagogiske tilstedeværelse i dagtilbuddene.

Beskæftigelse

På Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration ses på nuværende tidspunkt budgetoverskridelse på 4,2 mio. kr. Merforbruget på 4,2 mio. kr. ses blandt andet på stigning i antallet af jobparate kontanthjælpsborgere siden oktober 2024, fleksjobområdet (fleksjob og ledighedsydelse) er generelt i vækst. Herudover er der flere fuldtidspersoner på jobafklaringsforløb og på førtidspension end budgetlagt samt flere modtagere af sygedagpenge end budgetlagt. Der søges en tillægsbevilling til at finansiere merforbruget på området.

Servicerobusthedspuljen

Ved Forventet regnskab 3 har servicerebusthedspuljen et korrigeret budget på 9,2 mio. kr., og der forventes et mindreforbrug på 9,2 mio. kr. på nuværende tidspunkt, da midlerne endnu ikke er disponeret.

Trepartsmidler

Efter nyeste opdatering og udmøntning af trepartsmidler er indarbejdet i budgettet, resterer der 1,9 mio. kr. på Økonomiudvalget ramme.

Anlæg

Der forventes anlægsudgifter på 164,7 mio. kr. i forhold til et korrigeret budget på 296,5 mio. kr. De forventede anlægsudgifter forventes dermed at være 131,8 mio. kr. under korrigeret budget. Forbruget på anlæg lå i 2023 på 77 mio. kr. og i 2024 på ca. 106 mio. kr. Forbruget i 2025 ligger på 112,3 mio. kr. pr. 31. oktober 2025

Likviditet

Aktuelt har Lejre Kommune pr. 31. oktober 2025 en gennemsnitlig likviditet på 363,5 mio. kr. (gennemsnit over 365 dage).

Bilag

Bilag 1 - Bemærkninger til Forventet Regnskab 3

Bilag 2 Budgetkorrektioner FR3

Bilag 3 Tillægsbevillinger FR3

Bilag 4 Bevillingsoversigt FR3

Bilag 5 Anlægsopfølgning FR3

Bilag 6 Pædagogandele FR3

Bilag 7 Notat vedr. sagspres på det specialiserede børneområde

Punkt 7: EKL - Eventuelt

Beslutning

Intet under dette punkt

Afbud: Jens K. Jensen, Bente Blumensaat

Punkt 8: EKL - Godkendelse af referat

Beslutning